

MH-109

March-2021

M.Ed., Sem.-I

A001 : Fundamental Concepts of Educational Research

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) (3 × 7 = 21)

1. વ્યાવહારિક સંશોધન અને ક્રિયાત્મક સંશોધન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
2. શિક્ષણમાં સંશોધનનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
3. ક્રિયાત્મક સંશોધન એટલે શું ? તેના સોપાનો જણાવો.
4. સંશોધન સમસ્યા શોધવા માટે તમે કયા ઉદ્દગમ સ્ત્રોતોનો ઉપયોગ કરશો, તે જણાવો.
5. સંશોધન પ્રક્રિયાના પગથિયા ઉદાહરણ સહિત વર્ણવો.
6. સારી સંશોધન સમસ્યાના લક્ષણો જણાવો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ બે) (2 × 2 = 4)

1. મૂળગત સંશોધન એટલે શું ?
2. શૈક્ષણિક સંશોધનમાં આચારસંહિતા એટલે શું ?
3. સંશોધનના પ્રકારો જણાવો તે દરેકના બે-બે ઉદાહરણ આપો.
4. તમારી સંશોધન સમસ્યાનું સિમાંકન કેવી રીતે કરશો ?

SECTION – II

2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) (3 × 7 = 21)

1. “ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના ધોરણ-11 અર્થશાસ્ત્ર વિષયના પસંદ કરેલા એકમોના અધ્યયનમાં શોધપૃષ્ઠા પ્રતિમાનની અસરકારકતાનો અભ્યાસ” આ ઉત્કલ્પનાની ચકાસણી માટે સંશોધન યોજના તૈયાર કરો.
2. “માધ્યમિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓની ભાષા સર્જનાત્મકતાનો ગુજરાતી વિષયની શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સંદર્ભમાં અભ્યાસ” વિષય પર સંશોધન પ્રસ્તાવ તૈયાર કરો તેમાં નીચેના મુદ્દાઓનો સમાવેશ કરો :

(1) હેતુઓ	(2) નમૂનાની પસંદગી
(3) ઉપકરણો	(4) કાર્ય પદ્ધતિ

3. “સામાન્ય પદ્ધતિ કરતાં ક્ષેત્રપ્રવાસ દ્વારા ભૂગોળ વધુ સારી રીતે શીખવી શકાય છે.” આ વિધાનની ચકાસણી માટે સંશોધન યોજના, નીચેના મુદ્દાઓને અનુલક્ષી ચર્ચો :
 - (1) હેતુઓ
 - (2) મર્યાદાઓ
 - (3) નિદર્શ
 - (4) વિશ્લેષણની પદ્ધતિઓ
4. ઉત્કલ્પનાની રચનાના માપદંડો જણાવો. ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
5. સ્તરીકૃત ચદચ્છ નિદર્શ કઈ રીતે પસંદ કરી શકાય તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
6. શૈક્ષણિક સંશોધનમાં નમૂના પસંદગીનું મહત્ત્વ સમજાવો. નમૂના પસંદગીમાં થતી ભૂલો જણાવો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ બે) (2 × 2 = 4)

1. ઉત્કલ્પનાનો સ્વીકાર કે અસ્વીકારની મુખ્ય શરતો કઈ ?
2. સારી ઉત્કલ્પનાનું કોઈ એક લક્ષણ જણાવો.
3. શૈક્ષણિક સંશોધનમાં નમૂના પસંદગીનું મહત્ત્વ સમજાવો.
4. એથનોગ્રાફીક અભ્યાસ પદ્ધતિથી હાથ ધરી શકાય તેવી કોઈ એક સમસ્યા જણાવો.

Seat No. : _____

MH-109

March-2021

M.Ed., Sem.-I

A001 : Fundamental Concepts of Educational Research

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

1. (A) Answer any **three** questions : (3 × 7 = 21)
1. Clarify the difference between Applied and Action Research.
 2. Clarify the importance of Research in Education.
 3. What is Action Research ? Give the steps of Action Research.
 4. Which sources will you use to find out Research problem ? Explain.
 5. Describe the steps of Research process with illustration.
 6. State the characteristics of a good Research problem.
- (B) Answer any **two** questions in short. (2 × 2 = 4)
1. What is Basic Research ?
 2. What is ethical consideration in Educational Research ?
 3. State the types of Research and give two illustrations of each type.
 4. How can you delimit your Research problem ?

SECTION – II

2. (A) Answer any **three** questions : (3 × 7 = 21)
1. “A study of effectiveness of inquiry training model in learning of selected units of economics subject of Higher Secondary School of Standard-XI”. Prepare the Research proposal for testing the hypothesis.
 2. “A study of Language creativity of students of Secondary Schools in relation to their Gujarati subject Educational Achievement” on this topic prepare the Research proposal including following points.
 - (1) Objectives
 - (2) Sample Selection
 - (3) Tools
 - (4) Design

3. “Geography can be taught more effectively by field trip than traditional method of teaching”. To testify the statement, discuss a research design in the context of following points.
 - (1) Objectives
 - (2) Limitations
 - (3) Sample
 - (4) Methods of Analysis
4. State the criteria for constructing hypothesis. Explain with illustration.
5. Explain giving illustration how a stratified random sample can be selected.
6. Explain the importance of sampling. State the errors committed in sampling.

(B) Answer any **two** questions in short. **(2 × 2 = 4)**

1. What are the conditions for acceptance or rejection of the hypothesis ?
 2. State the any one characteristics of a good hypothesis.
 3. Explain importance of Selection of Sampling Educational Research.
 4. State the any one Research problems for Research can conduct by Ethnographic Study Method.
-